

રાજકોટ મહાનગરપાલિકા - આરોગ્ય શાખા - મેલેરિયા વિભાગ

સ્વચ્છ
સર્વેક્ષણ
લીગ 2020

રાષ્ટ્રીય વાહકજન્ય રોગ નિયંત્રણ કાર્યક્રમ

ડૉ. આંબેડકરભવન રૂમ નં. ૬, ત્રીજો માળ, બસ સ્ટેન્ડની પાસે,
દેબરભાઈ રોડ, રાજકોટ - ૩૬૦૦૦૨.

☎ : 0281 - 2237062

✉ : biologist_rmc@yahoo.in

👍 Like us on Facebook : /malaria.department

-:અખબાર યાદી:-

શાળા તથા બાંધકામ સાઈટ પર ડેબ્યુ ફેલાવતા એડીસ મચ્છરની ઉત્પત્તિ અટકાવવા તથા રોગના નિયંત્રણ માટે જરૂરી પગલા લેવા ખાસ અપીલ કરતા મ્યુનિ. કમિશનરશ્રી ઉદિત અગ્રવાલ

તારીખ: ૧૪-૧૦-૨૦૧૯

ડેબ્યુ એ એડિસઈજીપ્તી મચ્છર દ્વારા ફેલાય છે. આ મચ્છર ચોખ્ખા, બંધિયાર, છિછરા પાણીમાં ઉત્પન્ન થાય છે. સરેરાશ ૧૦૦ મીટર સુધી જ ઉડી શકતો હોવાના કારણે જ્યાં ઉત્પન્ન થાય છે. ત્યાં જ રોગ ફેલાવે છે. આ મચ્છર દિવસે જ કરડતા હોવાથી શાળામાં ભણતા વિદ્યાર્થીઓ તથા બાંધકામ સાઈટમાં કામ કરતા મજૂરોને આ રોગ થવાનું જોખમ રહે છે.

શાળા તથા બાંધકામ સાઈટ પર એડિસ મચ્છરની ઉત્પત્તિ અટકાવવા માટે નીચે મુજબના પગલાં લેવા જોઈએ.

શાળા માટેના પગલા:-

શાળામાં મળી આવતા મુખ્યમચ્છર ઉત્પત્તિ સ્થાનો:-

- પક્ષીકુંજ
- છોડનાકુંડામાં તથા નીચે રાખેલ ટ્રેમાં
- પાણીની ટાંકી
- સુશોભન માટેની કુવારા
- અગાશીમાં જમા પાણી
- ભંગાર ડબ્બાડબ્લીવગેરે
- વોટર ફ્લર
- એસીના આઉટલેટ જમા પાણીમાં
- પ્રિમાઇસીસમાં પડેલ બિનજરૂરી ભંગાર

શાળામાં મચ્છર ઉત્પત્તિ અટકાયતીમાટે ....

- દરેક શાળા વાહકજન્યરોગચાળાનાઅટકાયતીપગલાં માટે શાળામાં દર બુધવારે “ડ્રાયડે” તથા સ્વચ્છતાદિવસ રાખવો. જેમાં શાળાઓમાં આવેલ પીવાના તથા વપરાશના તમામ ટાંકાપીપ તથા પાણીના અન્યતમામ પાત્રો ખાલી કરી અંદરની સપાટી કુચાથી ઘસીને સાફ કરવી સુકવ્યા બાદ જ ફરીથી ઉપયોગમાં લેવા.
- સાફ ન થઈ શકે તેવા પાણીથી ભરેલ અન્ય પાત્રોનેહવા ચુસ્ત ઢાંકણથીઢાંકીને રાખવા.
- શાળાઓના કુવારા, હોજ, વોટર કુલર, ફ્રિજ ટ્રે, કુલદાની અને પક્ષીઓના પાણી પીવાના કુંડાનું પાણી દર ત્રીજા દિવસે બદલતારહેવું તથા આવા દરેક પાત્રોની અંદરની દિવાલ ઘસીને સાફ કરવી.
- શાળાની બિલ્ડિંગના પાર્કિંગ તથા સેલરમાં પાણીનો ભરાવો ન થાય તેની તકેદારી રાખવી પાણીનો નિકાલ કરવાનું અશક્ય હોય તો દર ત્રીજા દિવસે કેરોસીન કે બળેલ ઓઇલ નાખવું.
- શાળાના પ્રિમાઈસીસ તથા બિલ્ડિંગની અગાશી (ઘાબા), છજ્જાઓની સાફ સફાઈ કરાવવી તેમજ બિનજરૂરી ભંગાર, ટાયર-ટ્યૂબ, બિન ઉપયોગી ડબ્બાડુબ્બી કે જેમાં પાણી ભરાવાની શક્યતા હોય તેનો તાત્કાલિક યોગ્ય સ્થળે નિકાલ કરાવવો.
- શાળાની અગાસી તથા છજ્જા પર પાણી ભરાઈ ન રહે તેની તકેદારી રાખવી.
- શક્ય હોય તો વિદ્યાર્થીઓને યુનિફોર્મમાં મુક્તિઆપી આંખીબાયનાકપડા, બુટમોજા પહેરવા સુચના આપવી.
- રાત્રે બાળકો મચ્છરદાનીમાંસુવે તેવી સમજણ આપવી.
- જવાબદાર વ્યક્તિ મચ્છર નિયંત્રણની તપાસ માટે આવે ત્યારે સાથ સહકાર આપો.
- આરોગ્યશાખાના સહયોગથીશાળાના બાળકોને મચ્છરજન્ય રોગો તથા મચ્છરઉત્પત્તિઅટકાવવા લેવાના થતા પગલા વિશે સમજ આપવી.
- કોઇપણ ક્લાસમાંમાંદગી સબબ (તાવ) ના કેસને કારણે ગેરહાજરીમાં વધારોથાય તો આરોગ્યશાખાનેજાણ કરવી.
- બિલ્ડિંગ/ પ્રિમાઈસીસમાંકચાંચપણ મચ્છરનાપોરાઉત્પન્ન થાય તેની તકેદારી રાખવી.

બાંધકામ સાઈટ માટેના પગલાં :-

- બાંધકામસાઈટમાંમળી આવ્યામુખ્યમચ્છર ઉત્પત્તિ સ્થાનો:-
- લીફ્ટનાખાડામાં
- પાણીના સમૂપમાં
- બેરલ, ટાંકી વગેરે પાણીના પાત્રમાં
- સ્વીમિંગપુલ
- સેલર વગેરેમાં જમા પાણીમાં
- મજૂર કોલોનીમાં મજૂરોધ્વારારાખવામાં આવતા માટલા, ટાયર, ડિસ્પોઝેરલ, કપ, ડીશ, કેરબા, બેરલ

બાંધકામમાંમચ્છર ઉત્પત્તિ અટકાયતીમાટે ....

- * બાંધકામના સ્થળે ઉપયોગમાં લેવાતા પાણીના પીવાના તથા વપરાશના તમામ પાત્રો હવાચુસ્ત ઢાંકીને રાખવા.
- * બાંધકામના સ્થળે ભરાઇ રહેતા પાણીમાં મચ્છરઉત્પત્તિ ન થાય તે માટે દર અઠવાડિયે કેરોસીન કે બળેલું ઓઇલ નાખવું, ખાસ કરીને લીફ્ટનાખાડા, સમ્પમાં ભરાઇ રહેતા પાણીમાં ઓઇલ નાખવુતથા સ્વીમીંગપુલમાટે બનાવેલખાડામાં.
- * બાંધકામનાસ્થળે કે લેબર કોલોનીની આસપાસ રહેલ બિનજરૂરી ભંગાર, ટાયર, ડબ્બાડુબ્બી કે પાણી ભરાવાની શક્યતા હોય તેનો તાત્કાલિકયોગ્યસ્થળે નિકાલ કરાવવો.
- * કાયમી ભરાઇ રહેતા મોટા ખાડાઓમાંપોરાભક્ષક માછલી મુકવીઅથવા દર અઠવાડિયે કેરોસીનનોછંટકાવ કરવો.
- * નાના ખાડા ખાબોચિયામાં માટી (ભરતી નાખી)પુરાણ કરવું.જેથી ચોમાસાઋતુ દરમ્યાનપાણીનો ભરાવો અટકાવી શકાય.
- * સાઇટનાસેલરમાં પાણીનો ભરાવો ન થાય તેની તકેદારી રાખવી પાણીનો નિકાલ કરવાનું અશક્ય હોય તો દર અઠવાડિયે કેરોસીન કે બળેલું ઓઇલ નાખવું.
- * બાંધકામના કામે આવતા મજૂરોમાં તાવ જણાય કે તરત જ તેની (લોહીની તપાસ કરાવવી તથા) રાજકોટ મહાનગરપાલિકાનાઆરોગ્યકેન્દ્ર કે સરકારી હોસ્પિટલમાંલોહીની તપાસ, નિદાન અને સારવાર વિનામુલ્યેઉપલબ્ધ છે.
- * બાંધકામના કામે આવતા મજૂરોમાંડેન્ગ્યુના લક્ષણો જણાયતોતેની તૂર્ત જ આરોગ્યશાખાને જાણ કરવી.
- * જવાબદાર વ્યક્તિમચ્છર નિયંત્રણની તપાસ માટે આવે ત્યારે સહકાર આપશો.
- * બાંધકામસાઇટ પર કયાંયપણ મચ્છરનાપોરા ઉત્પન્ન ન થાય તેની તકેદારી રાખવી.

ડેન્ગ્યુ નિયંત્રણ એ આપણા સૌની જવાબદારી છે. ડેન્ગ્યુ નિયંત્રણ કાર્યક્રમમાં મહાનગરપાલિકાનાપ્રયાસોમાં સહયોગ આપો.

આરોગ્ય અધિકારી
રાજકોટ મહાનગરપાલિકા